

691. VAALS 13,4 km

www.wandelgidszuidlimburg.com

Tijdens deze heuvelachtige 3-landen grenstocht wandelt u door weilanden omhoog langs de buurtschap Wolfhaag. Dan steekt u de Belgische grens over en wandelt u met mooi uitzicht omlaag naar het dorp Gemmenich. Na een stuk over het oude spoorwegtraject Ligne 39 maakt u een flinke boswandeling door het Preuswald. Dan steekt u de Duitse grens over en wandelt u door het Friedrichswald. Het laatste stuk is verrassend met mooie uitzichten op Vaals. Er staan voldoende zitbanken onderweg. Aan het eind is een gezellig bruin café om met een biertje of kop koffie af te sluiten. TIP: Blijf lekker slapen in de B&B en doe de volgende dag nog bv. wandeling 133 vanuit het café.

Café restaurant Suisse, Maastrichterlaan 63, Vaals. Dag. Open vanaf 11.00 uur. Woensdag gesloten. (U kunt rechts van het restaurant de inrit inrijden naar de parkeerplaats (slagboom). Na gebruik van een consumptie kunt u gratis een parkeermunt vragen). Parkeermunt normaal € 3,00 voor de hele dag. (Woensdag gesloten).

U kunt ook starten in het Belgische Gemmenich nabij Rue des Écoles 68 en dan pauzeren bij Café restaurant Suisse. Start dan bij **** in punt 3.

GPS afstand	Looptijd	Hoogteverschil	Totaal omhoog
13,41 km	3.30 uur	154 m	249 m

Wandelgids Zuid-limburg
www.wandelgidszuidlimburg.com

691. VAALS 13,4 km

1. Met uw rug naar het café gaat u R. Negeer zijwegen. Aan de rotonde met het kunstwerk "Ontmoeting" gaat u RD. Vlak daarna gaat u aan de kruising L (Bosstraat) omhoog. Negeer zijweg rechts en links. Aan de kruising gaat u R (Bloemendalstraat). Voorbij huisnr. 12 gaat u L het pad omhoog. Aan de kleine "rotonde" bij zitbanken gaat u L het pad omhoog. Neem dan bij zitbank het eerste pad L.

(Als u hier 25 m RD loopt, dan komt u bij het grote beeld van de H. Antonius van Padua (1195-1231), beschermheilige van de verloren voorwerpen. Het beeld is hier in de 19e eeuw geplaatst door de zusters Sacré Coeur)

U passeert het oude kloosterkerkhof.

(Op dit kerkhof liggen de zusters van de orde Dames du Sacré Coeur begraven, een orde voor rijke dames. Zij hadden 125 jaar lang in het huidige hotel Bloemendaal een internaat voor meisjes van rijke komaf. Rose Kennedy, de moeder van president John Kennedy, heeft hier zelfs op kostschool gezeten).

Loop nu RD en volg het pad omhoog richting flat met rechts beneden de vijver. (U loopt dus niet over het pad langs de vijver). Boven bij stalen pergola gaat u L tussen twee speeltuintjes door. Steek via zebrapad de weg over en loop RD het tegelpad omhoog. Aan de T-splitsing gaat u R. Neem dan de eerste weg L (Korenstraat). Aan de T-splitsing gaat u R (Tentstraat). Negeer zijweg rechts

2. Steek via zebrapad de voorrangsweg over en ga meteen voorbij het grote wegkruis L (blauw/geel) via het draaihekje (stegelke) naast het ijzeren hek het asfaltpad/graspad omhoog. Volg geruime tijd het graspad (blauw/geel) langs de draaihekjes (stegelkes) door de weilanden.

(Links boven ziet u de 43 m hoge Wilhelminatoren met glazen "skywalk" op de Vaalserberg. Een eindje verder heeft u rechts prachtig uitzicht o.a. op het kerkje in Holset en de hooggelegen St. Martinuskerk in Vijlen).

Voorbij "bosje" buigt het pad rechts (geel/blauw) omlaag. Ga beneden door het draaihekje en ga meteen L. Vlak daarna steekt u bij enkele knotwilgen via bruggetje het Zieversbeekje over en loopt u vervolgens RD (geel/blauw) door het weiland omhoog met links de doornhaag. (U gaat dus niet door het draaihekje bij infobord). Steek boven schuin links de asfaltweg over en ga bij infobord en tegenover muurkruis via stegelke (geel/blauw) over het pad gelegen tussen twee afrasteringen. Negeer klaphek rechts en loop

verder RD over smalle pad achter de woningen door. Via klaphek loopt u een weiland in. Steek dit RD (geel/blauw) over. Via klaphek bij infobord verlaat u het weiland en volgt u het smalle pad RD.

3. Aan de asfaltweg in de buurtschap Wolfhaag gaat u R. Meteen daarna gaat u bij kunstwerk L (blauw/groen) de doodlopende asfaltweg omhoog, die voorbij huisnr. 28 een stijgend hol pad wordt. Negeer klaphek rechts. Loop boven na draaihekje nog 10 m RD en ga dan L met links van u enkele bomen. Na 50 m gaat u L en meteen daarna gaat u R het weiland omhoog met rechts een graft. *(Links op afstand ziet u hier twee kunstwerken).* Via stegelke en trappenpad verlaat u het weiland. Boven aan de voorrangsweg gaat u R (groen).

(U bent hier bij de voormalige douanepost Wolfhaag (huisnr. 56). Dit was de hoogstgelegen douanepost van Nederland).

U loopt België binnen en volg RD de dalende doorgaande weg. Voorbij huisnr. 149 gaat u R (Chemin du Duc/fietsroute 91) over de smalle asfaltweg. (Het huisnr. en straatnaam zijn héél erg verveerd en moeilijk te herkennen). Volg nu bijna 1 km deze panoramische weg met links prachtig uitzicht o.a. over Gemmenich. Negeer grindweg rechts omhoog. Beneden aan de T-splitsing in Gemmenich gaat u L de doorgaande weg omlaag. **** Voorbij huisnr. 64 gaat u L (rode rechthoek/geel kruis) over de grindweg.

(U loopt nu over het traject van Ligne 39, de voormalige spoorlijn Welkenraedt-Plombières (1870-1952). Het gedeelte waar u over loopt is in 1872 in gebruik genomen en diende voornamelijk voor het vervoer van zink. Een eindje verder heeft u rechts mooi uitzicht op de Sint Hubertuskerk).

4. Aan de voorrangsweg loopt u RD (Droegweide) over de doodlopende weg met voor u de 50 m hoge Boudewijntoren op het Drielandenpunt. Aan de T-splitsing gaat u R omlaag. Vlak daarna aan de volgende T-splitsing gaat u L over de smalle asfaltweg, die later een grindweg wordt. Aan de asfaltweg gaat u R omlaag. Voorbij de Sint Annekapel gaat u L (Botzelaer) de doodlopende weg omhoog. Negeer zijweg rechts en loop onder het spoorwegviaduct van de goederenspoorlijn Aken-Antwerpen (Montzenlijn) door die hier even verder via de 870 m lange Gemmenicher/Botzelaer tunnel onder het Drielandenpunt doorgaat. *(Start aanleg tunnel 1870. Gereed 1872).* Meteen daarna aan de T-splitsing gaat u L de veldweg omlaag met voor u weer de Boudewijntoren.

Aan de 3-sprong bij bosrand gaat u R (Routes des Frontieres 3). Negeer inrit links omhoog naar weiland. Aan de 3-sprong gaat u L (RF3) het bospad omhoog met links een weiland. Aan de volgende 3-sprong gaat u R (RF 3) het steile bospad omhoog. Aan de kruising bij infobord, grenssteen en stenen veldkruis loopt u RD het bospaadje omhoog. (*U verlaat GR 3*).

5. Aan de 3-sprong bij 2 zitbanken (een mooie uitpuifplek) en oude stenen grenssteen (1724) gaat u R (GR 2) over de grindweg.

(Deze grenssteen werd ten tijde van de Oostenrijkse overheersing hier neergezet).

Aan de kruising loopt u RD (GR 2). Aan de 3-sprong gaat u verder RD (GR 2). Aan de 4-sprong bij zitbank, infobord en pelgrimskruis gaat u L de asfaltweg omhoog.

(U verlaat hier GR 2. U loopt nu over de Bittweg (bedevaartweg), die al sinds 1863 dient als pelgrimsroute tussen Aken en Moresnet-Chapelle).

Aan de volgende kruising bij zitbanken en pelgrimskruis gaat u RD over de bosweg. Aan de 3-sprong bij zitbank loopt u RD (GR 2). (Schuin rechts voor u ziet de 133 m hoge tv-toren in het Aachenerwald). Aan de kruising bij wegwijk, zitbank en infobord gaat u L (GR 1/4) de grindweg omlaag.

(20 m verder passeert u links een grenssteen met de afbeelding van de Akense adelaar, die het grondgebied van het Akense Rijk afbakende).

Vlak daarna aan de 3-sprong gaat u R en volg geruime tijd dit dalende brede pad. Aan de kruising bij groot wandelbord gaat u L. Meteen daarna aan de Y-splitsing gaat u R (6) omlaag. Een eind verder wordt dit een stijgend pad dat u geruime tijd RD volgt door het Friedrichswald. (Links heeft u mooie doorkijkjes). Let op! Bij wkp 28 gaat u L omlaag en even verder verlaat u het bos. Volg nu RD (GR4) de veldweg omlaag. Beneden aan de 3-sprong loopt u RD (GR 4) onder het viaduct door van de Montzenlijn. U passeert links de monumentale boerderij "Gut Reinartzkehl".

6. Aan de T-splitsing gaat u L over de asfaltweg langs de stallen van de veehouderij. Aan het eind van de stallen gaat u RD (GR 4) het holle bospad omhoog. Boven aan de T-splitsing bij infobord gaat u R (GR 4) over de asfaltweg. Aan de T-splitsing bij vakwerkhuis (1464) gaat u R. Meteen daarna aan de 4-sprong bij groot houten wegwijk gaat u L (Neukellerweg) omlaag. Aan de T-splitsing bij zitbank gaat u L. Bij wegwijk gaat u R de eerste weg langs de bosrand omhoog. Aan de kruising gaat u R de verharde veldweg omlaag. (Voor u ziet u het hooggelegen Universitätsklinikum (ziekenhuis) Aachen). Neem dan de eerste veldweg L omhoog. De veldweg wordt een smal graspad gelegen tussen twee

afrastringen. Aan de T-splitsing bij infobord gaat u R het brede pad omlaag en u loopt een eindje verder de Akense wijk Vaalserquartier binnen.

7. Aan de 4-sprong bij douanehuisje, wegwijk en grenspaal 196 gaat u L en u loopt Nederland binnen.

(Dit voormalig douanekantoortje, genaamd de "Kleng Wach", stamt uit 1890 en is het kleinste en hoogst gelegen museum van Nederland. Hier staat ook nog een oude grenssteen van de Rijkstad Aken met het wapen van Aken, de adelaar. Zie infobordjes aan de zijkant).

Aan de 3-sprong voor parkeerplaats gaat u L (Tentstraat) over de klinkerweg.

(Hier staat de protestantse kerk Vaals, de hoogstgelegen kerk van Nederland. De huidige toren van de kerk was de gemeentetoren. De uit rond 1300 daterende toren diende hoogstwaarschijnlijk als uitkijktoren of verdedigingstoren van het Akense Rijk. Op deze parkeerplaats voor de protestantse kerk stond de oude katholieke St. Pauluskerk, die in 1967 werd gesloopt).

Neem nu de eerste weg R (Bergstraat/GR6) omlaag langs enkele huizen met mooie kleuren. Negeer trappenpad links (Stroongsberresje) omhoog. Aan de 3-sprong gaat u L (van Clermontplein). Meteen daarna gaat u R door het poortje van de Koperenhof.

(Het gebouw links is de voormalige Evangelisch Lutherse kerk uit 1736. (zie infobordje bij ingang). Nu is de kerk het kunst- en cultuurcentrum van Vaals (museum De Kopermolen) en is tevens trouwlocatie).

Loop bij kunstwerk/oorlogsmonument (bronzen beeld van een liggende mannenfiguur, dat geplaatst is op een voetstuk van Italiaans travertijn) RD en u passeert links het prachtige gemeentehuis, het voormalig von Clermonthuis (1761-1775).

(Het gemeentehuis is sinds 1979 gehuisvest in de voormalige lakenfabriek/ververij en woning van de bekende van oorsprong Akense lakenfabrikant Johann Arnold von Clermont. De lakenfabriek/ververij bleef tot 1924 in bedrijf. In 1926 werd de achtervleugel gesloopt, zodat het gebouw nu een U vorm heeft).

Loop RD over het grote plein. Bij halfronde zwarte bollen gaat u RD over de brede stoep langs de winkels. Aan de rotonde gaat u R en na 150 m komt u het links gelegen Café restaurant Suisse, waar u binnen in de sfeervol ingerichte zaak of op het hoger gelegen terras nog iets kunt eten of drinken. Het café is het verenigingslokaal ('t Heemet) van mannenkoor Cecilia 1837, het koor waar de internationaal bekende operazanger John Bröcheler lid van is.